

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

DETSKÁ PSYCHIATRIA

a) Charakteristika špecializačného odboru

1. Detská psychiatria je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá problematikou duševných porúch detí a mladistvých. Zahŕňa klasifikáciu, diagnostiku, liečbu, prevenciu, rehabilitáciu a prognózu.
2. Špecializačné štúdium trvá päť rokov.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A.

1. etiológia duševných porúch s analýzou významnosti biologických, psychologických a sociálnych faktorov,
2. zásady prevencie v detskej a dorastovej psychiatrii, normálny vývoj a základné teórie duševného a osobnostného utvárania,
3. všeobecné základy psychopatológie a základy špeciálnej adultnej psychiatrie, psychopatologické symptómy a stavy týkajúce sa rôznych stupňov vývoja od raného detstva po dospelosť, sociálne vplyvy pôsobiace na vývoj dieťaťa, štádiá socializácie dieťaťa, vplyvy prostredia, typy rodín, interpersonálne vzťahy medzi rodičmi a deťmi, postoje rodičov a ich výchovné praktiky, poznanie psychopatológie rodičov,
4. sociálne, emočné a senzorické deprivácie, vplyv separácie či psychicky alebo chronicky somaticky chorého rodiča na dieťa, vplyv rozvodu, výchovy len jedným rodičom, problém adopcie, náhradná rodinná starostlivosť, reakcie vyvolané krízami a nešťastím, problémy imigrácie a utečencov, psychosomatika a somatogénne stavy, základy sociálnej patológie – suicídiá, syndrómy závislosti od alkoholu a drog u detí a mladistvých, týrané, bité a zneužívané deti,
5. poznanie princípov všeobecnej a klinickej psychológie ako nástroja na hodnotenie, liečenie a plánovanie koordinácie somatických, sociálnych, psychoterapeutických a pedagogických prístupov liečby a rehabilitačných metód u hospitalizovaných aj ambulantných pacientov, poznanie významu environmentálnych faktorov v psychiatrickej starostlivosti na oddeleniach,
6. všeobecné základy psychofarmakológie a farmakoterapie duševných porúch s osobitným zameraním na psychofarmakológiu detského veku,
7. psychoterapia individuálna, skupinová, rodinná, komunitná, rôzne spôsoby intervencie, vrátane zvládnutia krízových stavov a krátkodobej psychiatrie, napríklad psychiatrická pomoc pri nešťastiach, organizovanie následnej pomoci pre trpiacich,

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

8. sociálne zásahy v škole a inštitúciách starostlivosti o mládež v kompetencii štátnej správy, zariadenia psychiatricko-sociálnej starostlivosti (rehabilitačné dielne, chránené bytové spoločenstvá, chránené dielne, chránené domovy pre mládež, deti s rodičmi),
9. edukácia, reedukácia, rehabilitácia a kúpeľná starostlivosť,
10. dispenzarizácia detí s duševnými poruchami a detí rodičov dispenzarizovaných pre duševnú poruchu,
11. poznanie právnej problematiky práva hospitalizovaných detí, ľudské práva so zreteľom na práva psychiatrických pacientov, právo na návštevu detí a pod., súdnoznalecká prax pre detský a mladistvý vek – posudzovanie vierohodnosti, rozhodovanie v sporoch o dieťa pri rozvodoch, občiansko-právne spory, otcovstvo, zverenie dieťaťa do starostlivosti a pod., posudzovanie trestnej zodpovednosti mladistvých delikventov, určenie najvhodnejšieho spôsobu ochrannej liečby alebo ochrannej výchovy,
12. expertná činnosť – vytvorenie expertíznych nálezov a iných potvrdení, problémy poistenia – posudzovanie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia; právne predpisy týkajúce sa odboru zdravotnej politiky, sociálneho zabezpečenia a sociálnych potrieb (starostlivosť o mentálne, duševne a telesne postihnutých, poisťovne a poisťovacie systémy, administratíva a manažment),
13. metodika výskumu – epidemiologické podklady duševných porúch, psychiatrické aspekty verejného zdravotníctva,
14. lekárska informatika, telemedicína, administratíva, riadenie a ekonomika.

B. Z iných odborov

1. molekulárna biológia a biochemické základy činnosti centrálnej nervovej sústavy, fyziológia a patofyziológia centrálnej nervovej sústavy, neuropsychológia od raného detstva po osobitosti adolescentného obdobia, neurozobrazovacie metódy, hlavne pri psychických entitách,
2. najbežnejšie poruchy v pediatrii so špeciálnym zreteľom na detskú neurológiu (základné neurologické syndrómy, mentálne retardácie u degeneratívnych a demyelinizačných ochorení, epilepsie, základné poznatky hodnotenia EEG), diagnostika bežných detských infekčných ochorení, poruchy psychomotorického vývinu, bežné gastrointestinálne a urologické choroby,
3. základy všeobecnej psychiatrie, najbežnejšie duševné poruchy v psychiatrii dospelých,
4. metódy psychologického vyšetrenia – základy, základné poznatky vývojovej všeobecnej a klinickej psychológie, vrátane schopnosti využiť výsledky psychologického vyšetrenia,
5. vrodené determinanty vývoja – otázka chromozomálnych aberácií a vrodených metabolických porúch, ďalšie aspekty genetických porúch,
6. pedopsychiatrické aspekty emočných reakcií somaticky chorých detí (vzťahy chronicky somaticky chorého dieťaťa k rodičom, súrodencom, vrstovníkom, vplyv hospitalizácie, otázka postihnutých detí a detí s fatálnym ochorením) základy sociálnej pediatrie,
7. zvládnutie a riešenie psychických porúch u detí a mladistvých pri hromadnom ohrození, psychická reaktivita detí a mladistvých pri katastrofách a hromadných nešťastiach,
8. skupinové dynamiky, vedenie, konzultácie a supervízie,

9. organizácia edukačného systému s ich špeciálnymi zdrojmi a pedagogikou.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1. psychiatrické vyšetrenia	
1.1. detských psychiatrických pacientov	100
1.2. dospelých psychiatrických pacientov	50
1.3. na stanici drogových závislostí	50
1.4. v dennom stacionári	25
2. samostatné riešenia pohotovostných služieb na pracovisku detskej psychiatrie	10
3. elektrokonvulzívna terapia	40
4. vedenie komunity	100
5. aktívna spoluúčasť na konziliárnych vyšetreniach	50
6. psychoterapia	
a) individuálna	75
b) skupinová	10
7. psychoterapeutická intervencia s rodinou	200
8. psychoedukácia	50
9. vyšetrenie ambulantných pacientov pod supervíziou	25
10. účasť na súdnych konaniach nedobrovoľných vstupov na psychiatriu	3
11. krízová intervencia – intenzívna psychiatria	10

B. Praktické skúsenosti

- štandardné vyšetrovacie, diagnostické a laboratórne metódy, psychiatrické vyšetrenie pacienta vrátane potrebných somatických vyšetrení, realizácia psychiatrického hodnotenia, syndromologické zaradenie a diferenciálno-diagnostické úvahy vedúce k nozologickému nálezu, postup a technika úkonov, ktoré vedú k vypracovaniu chorobopisov,
- všeobecné a špeciálne ošetrovacie metódy, diagnostické a terapeutické výkony, vrátane moderných zobrazovacích techník (napr. MR, PET),
- vypracovanie plánu pomocných vyšetrení, terapeutický plán, prognostické zhodnotenie ochorenia,
- indikácia a využitie pomocných laboratórných vyšetrení, vrátane využitia psychologických, liečebnopedagogických a iných vyšetrení,
- praktické skúsenosti v psychofarmakoterapii, vrátane elektrokonvulzívnej terapie,
- vypracovanie návrhu doliečovacích a sociálnych opatrení (redukácia, rehabilitačný plán),
- získanie a hodnotenie informácií o dieťati,
- rôzne typy interakcie s dieťaťom z hľadiska správneho psychologického prístupu,
- interakcia v skupine chorých detí, terapeutická skupina, interdisciplinárna práca v skupine, s pedagógmi, liečebnými a špeciálnymi pedagógmi, sestrami, rehabilitačnými

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

pracovníkmi, sociálnymi sestrami a službami, spolupráca s verejnými i súkromnými organizáciami a inštitúciami,

10. praktické skúsenosti v psychoterapii (dynamickej, kognitívno-behaviorálnej terapii a supervízii), v krízovej intervencii, individuálnej, skupinovej, rodinnej terapii, v posudkovej činnosti pre rezort školstva, práce a sociálnych vecí, spravodlivosti, s vyhľadávaním literatúry,
11. zdravotná výchova,
12. príprava rodičov na hospitalizáciu psychiatricky chorého dieťaťa, spolupráca v rámci rooming – in,
13. organizácia a riadenie psychiatrickej starostlivosti u detí a mladistvých.

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou, súčasťou ktorej je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

1. pracovisko detskej psychiatrie	39 mesiacov
1.1. ambulancia	12 mesiacov
1.2. lôžkové oddelenie	27 mesiacov
Z toho:	
a) oddelenie, ktoré sa zaoberá liečbou syndrómu závislosti od alkoholu a iných drog u detí a mladistvých	7 mesiacov
b) komunitná psychiatria	10 mesiace
c) oddelenie zaoberajúce sa rodinnou terapiou, základmi individuálnej psychoterapie	10 mesiacov
2. pracovisko detskej neurológie	3 mesiace
3. pracovisko detskej chirurgie	2 mesiace
4. pracovisko detského vnútorného lekárstva	2 mesiace
5. školiace pracovisko vzdelávacej ustanovizne	2 mesiace
6. pracovisko psychiatrie dospelých	12 mesiacov